

Nakładanie kar pieniężnych – kara pieniężna jako instrument wzmocnienia dolegliwości kary zasadniczej.

Wyrok Sądu Apelacyjnego
z 20 marca 2012 r.,
VI ACa 1038/11

Nałożenie kary pieniężnej na przedsiębiorcę z tytułu naruszenia reguł konkurencji podlega ocenie w kontekście całego materiału dowodowego z uwzględnieniem celowości wzmocnienia dolegliwości kary zasadniczej, jaką jest nakaz zaprzestania stosowania praktyki ograniczających konkurencję.

Omawianym wyrokiem Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację przedsiębiorcy od wyroku SOKiK w sprawie z odwołania od decyzji Prezesa UOKiK uznającej za praktykę ograniczającą konkurencję w rozumieniu art. 8 ust. 1 i 2 pkt 5 uokik z 2000 r. nadużywanie przez powódkę pozycji dominującej na krajowym rynku kolejowych przewozów towarowych przez odmowę świadczenia usług kolejowego przewozu towarów swoim konkurentom na zasadach szczególnych, tj. w drodze zawierania umów przewidujących upusty od taryfy towarowej. Za stwierdzone naruszenie Prezes Urzędu nałożył karę pieniężną w wysokości ok. 60 mln zł.

W zakresie dotyczącym procesowych aspektów postępowania z odwołania od decyzji Prezesa UOKiK z omawianego wyroku wynika, że nieprzesłanie adresatowi pełnej wersji załączników do decyzji, zawierających informacje będące tajemnicą przedsiębiorstwa i z tego powodu objętych postanowieniem ograniczającym wgląd do materiału dowodowego, nie pozbawia przedsiębiorcy prawa do obrony. Sąd Apelacyjny opowiedział się również za dopuszczalnością uwzględniania w postępowaniu z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu materiału dowodowego zebranego w roku postępowania administracyjnego. Dowody te podlegają ocenie w ramach postępowania odwoławczego, zaś przedsiębiorca nie może kwestionować wyroku Sądu pierwszej instancji na tej podstawie, że rozstrzygnął on sprawę jedynie na podstawie twierdzeń pozwanego Prezesa Urzędu, opartych na takich dowodach, jeżeli w odwołaniu nie zawniósł o przeprowadzenie jakichkolwiek dowodów.

W zakresie dotyczącym przepisów prawa materialnego z omawianego wyroku wynika, że wyliczenie nazwanych praktyk ograniczających konkurencję ma charakter przykładowy, natomiast art. 8 ust. 2 pkt 5 uokik z 2000 r. pełni rolę klauzuli generalnej pozwalającej uznać inne, niewymienione w art. 8 ust. 2 uokik z 2000 r. praktyki za przejaw nadużycia pozycji dominującej. Wyjaśniając treść art. 8 ust. 2 pkt 5 Sąd Apelacyjny odwołał się do poglądów zawartych w uzasadnieniach wyroków Sądu Najwyższego z 19.02.2009 r., III SK 31/08 oraz 14.11.2008 r., III SK 9/08. Stosując ten przepis w okolicznościach rozpoznawanej sprawy, Sąd Apelacyjny uznał, że negatywne oddziaływanie dominanta na rynek spedycji może mieć miejsce zarówno, gdy działania przedsiębiorcy prowadzą wprost do wyeliminowania z rynku określonych spedytorów (np. w przypadku odmowy zawarcia umowy o przewóz z konkurencyjnymi spedytorami), jak i wtedy, gdy dominujący przewoźnik oferuje konkurującym

z nim na rynku powiązanych spedytorom „warunki nie do przyjęcia” (np. poprzez odmowę udzielenia upustów). W zakresie dotyczącym rynku właściwego, Sąd Apelacyjny podkreślił, że okoliczność zgodnie z którą dla niektórych nabywców usług przewozu transport samochodowy stanowi substytut transportu kolejowego, nie przesądza o wadliwym ustaleniu rynku właściwego w niniejszej sprawie.

Z uzasadnienia omawianego wyroku wynika również, że kara orzekana na podstawie art. 101 ust. 2 pkt 1 uokik z 2000 r. „ma charakter kary dodatkowej” względem kary zasadniczej, jaką jest nakaz zaniechania stosowania praktyki ograniczającej konkurencję. Sąd rozpatrujący odwołanie od decyzji Prezesa UOKiK może uchylić ją w zakresie dotyczącym kary pieniężnej, gdy uzna, że „nie zachodzą powody jej zastosowania, a więc w sytuacji, gdy brak było przesłanek określonych w art. 101 ust. 2 pkt 1 uokik warunkujących fakultatywne nałożenie kar pieniężnych, bądź też w przypadku, gdyby nałożenie takich kar na podstawie całokształtu materiału dowodowego było niecelowe dla wzmocnienia dolegliwości kary zasadniczej”, zaś brak winy naruszydela, rozumiany jako brak zamiaru działania niezgodnego z przepisami ustawy, stanowi okoliczność uwzględnianą przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej. Uznając za proporcjonalną karę nałożoną w niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny wziął pod uwagę takie okoliczności, jak pozycja rynkowa przedsiębiorcy, wysokość uzyskiwanych dochodów oraz wysokość wymierzonej kary w relacji do kary maksymalnej (11%).

Dawid Miąsik

Adiunkt w Zakładzie Prawa Konkurencji INP PAN;
członek Zespołu Biura Studiów i Analiz SN w Warszawie.